

Bilag 2.

Bemærkninger til det i Rigsdagssamlingen 1929—30 fremsatte Forslag til Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

Efter at der i 1907 gennem Loven af 9. April var gennemført en Arbejdsløshedslovgivning her i Landet, udbyggede man i 1914, ved at aabne Adgang for Arbejdsløsheds-kasserne til at oprette særlige Fonds til Anvendelse under ekstraordinær Arbejdsløshed, Forsikringen saaledes, at den i Almindelighed skulde være tilstrækkelig ogsaa i Tider med ekstraordinær Arbejdsløshed. Det viste sig imidlertid under den meget betydelige Arbejdsløsheds-krise fra Sommeren 1917 til Begyndelsen af Aaret 1920, at den saaledes skabte Ordning ikke var i Stand til at løse Opgaven under sværere Kriser, og man maatte derfor i den nævnte Periode gennemføre en Række særlige Love.

For at skabe en „ny og mere fast Ordning med Hensyn til de Foranstaltninger, som skal træffes i Anledning af ekstraordinær Arbejdsløshed“, gik man da ved Loven af 22. December 1921 over til at oprette en særlig Arbejdsløshedsfond, ved hvis Hjælp man skulde være i Stand til at tilfredsstille „de særlige Krav, der under ekstraordinær Arbejdsløshed stilles til Samfundet om Forsorg for de arbejdsløse“.

Allerede i 1924 — ved Loven af 4. Marts 1924 — svækkede man imidlertid Arbejdsløshedsfondens økonomiske Bæreevne ved at nedsette Arbejdsgiverbidragene til Fonden meget betydeligt, og ved Loven af 1. Juli 1927 opgav man det i 1921 skabte Grundlag og ophævede den af Arbejdsløsheds-fonden, Staten og Kommunerne i Fællesskab baarne ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse. Til Erstatning herfor henviste man Arbejdsløsheds-kasserne til hver for sig at oprette en Krisefond, der skulde træde til under ekstraordinær Arbejdsløshed og yde de arbejdsløse Understøttelse igennem et vist Antal Dage udover den Periode, for hvilken de fik Hjælp gennem den ordinære Arbejdsløshedsforsikring.

Selv om Loven paalagde Staten, Kommunerne og Arbejdsløshedsfondens at yde Bidrag til disse Krisefonds, blev det dog Arbejdsløsheds-kassernes Medlemmer selv, der maatte bære den væsentlige Del af Udgifterne ved de paagældende Fonds.

Allerede under Lovforslagets Behandling i Rigsdagen løftede der sig advarende Stemmer imod en saadan Ordning, og Erfaringerne i de Aar, der er forløbet siden 1. Oktober 1927, har tilfulde vist, at det var berettiget at nære Tvivl om Ordningens Formaalstjenlighed. Der er — til Trods for, at det senere paa forskellig Maade er forsøgt at forbedre Ordningen og at opmuntre Arbejdsløsheds-kasserne til at danne Krisefonds — i den forløbne Tid dog kun oprettet 6 saadanne Fonds.

Aarsagen hertil ligger lige for. Arbejderne, der igennem Aarene siden 1917 havde maattet paatage sig meget betydelige Ofre for at opretholde den ordinære Arbejdsløshedsforsikring under den Arbejdsløsheds-krise, der med korte Afbrydelser havde raadet i hele det paagældende Tidsrum, var ikke i Stand til ogsaa at bære de yderligere Byrder, som Dannelsen af Krisefonds vilde paalægge dem, særlig da man samtidig nedsatte de offentlige Tilskud til den ordinære Forsikring og derigennem stillede yderligere Krav til Arbejdernes Bidrag til denne.

Da man imidlertid ikke samtidig med, at man ophævede den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse, var i Stand til ogsaa at bringe den ekstraordinære Arbejdsløshed til Ophør, blev Resultatet, at de arbejdsløse Medlemmer af Arbejdsløsheds-kasserne, der opbrugte deres forsikringsmæssige Hjælp, saa sig henvist til den resterende Del af Arbejdsløshedsperioden at søge om Hjælp i Henhold til den almindelige Forsørgelseslovgivning, særlig Hjælpekasseloven.

Som Følge heraf blev Udgifterne ved Understøttelsen af de paagældende arbejdsløse væsentlig lagt over paa Kommunerne og indenfor disse atter særlig paa Købstæderne, hvis Udgifter forøvrigt ogsaa forøgedes derved, at de i betydeligt Omfang søgte at hjælpe de paagældende arbejdsløse ved at sætte ekstraordinære Arbejder i Gang.

Ved Siden af at ændre den Ordning, der var skabt for Tider med ekstraordinær Arbejdsløshed, gennemførte Loven af 1. Juli 1927 endvidere i forskellige Henseender ikke ubetydelige Ændringer i den ordinære Ar-